

the aim, the major professional activities of social educator public care institutions, justified the basic theory on the socio-educational work with children who grow up without a family. Particular attention is paid to the content characteristics of the following professional roles of the social educator: a defender of the rights and interests of the child, the social skills teacher, a consultant, an agent for social change, an organizer of meaningful leisure, a head of student practice.

Specificity of child contingent, features of the life of pupils in public schools demand social care teacher concurrent execution of multiple professional roles, which can be divided as follows: group of mediating roles – a defender of the rights and interests of the child, group of practice roles – a teacher of social skills, a consultant, an agent of social changes, a leisure organizer, service roles group – a head of the students' practice.

The most important role of social educator in institutions for orphans and children deprived of parental care is the role of «a defender of the rights and interests of children», who involves the use of the whole arsenal of law to protect the pupils' rights and interests. Realizing the role of «a social change agent», a social educator appears simultaneously in two ways: on the one hand, to identify and analyze the needs of children, classify the facts, assessing their causes and consequences, on the other hand to support children, to mobilize and coordinate their efforts personally initiate social change in government and public institutions. Acting as «a consultant» a social educator uses information, special knowledge to help children in resolving their life problems, as well as organizations, institutions to establish effective cooperation, development and implementation of various social programs. The purpose of the performance of a social educator as «an informative leisure organizer» is the development of the individual pupils' potential about their rights to rest and leisure. The role of «a head of students» provides the involving of students (future social educators) in their professional activity by the social educator. Boarding school pupil preparation for adult life, the formation of his adaptation skills are the key vectors of a social educator for the protection of children's rights. It is within this area, he realizes the role of «a teacher of social skills», who aims to teach children the art of effective interaction with the social environment.

Key words: social pedagogue, orphans, government care agencies, social and educational activities, professional roles, socialization, reintegration, social-psychological adaptation, living self, deprivation.

УДК 376.1-058.56:343.915

І. А. Чистякова

Сумський державний педагогічний
університет імені А. С. Макаренка

ОСОБЛИВОСТІ РЕСОЦІАЛІЗАЦІЇ НЕПОВНОЛІТНІХ ЗАСУДЖЕНИХ В УМОВАХ ПЕНІТЕНЦІАРНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

У статті подано визначення понять «ресоціалізація», «ресоціалізація неповнолітнього засудженого в пенітенціарному закладі». З'ясовано механізми ресоціалізації неповнолітніх засуджених пенітенціарних закладів України Установлено, що такими механізмами є: освітня, виховна, психологічна й соціальна робота із засудженими та законодавче закріплення права засуджених на ресоціалізацію. Висвітлено основні напрями організації освітньої роботи з неповнолітніми засудженими: надання базової та повної загальної середньої освіти; надання професійно-технічної освіти; надання вищої освіти. Зазначено, що виховна

робота з неповнолітніми засудженими спрямована на всебічне виховання та розвиток усіх сфер особистості. Виокремлено провідні напрями психологічної роботи з неповнолітніми засудженими у виправних закладах: психодіагностика, психопрофілактика, психокорекція, психоконсультація, психологічна просвіта. Проаналізовано особливості соціальної роботи з неповнолітніми засудженими в пенітенціарному закладі. Останній механізм ресоціалізації неповнолітніх засуджених – законодавче закріплення права засуджених на ресоціалізацію, на основі якого повинен будуватися їх правовий статус.

Ключові слова: ресоціалізація, ресоціалізація неповнолітніх засуджених, пенітенціарний заклад, механізми ресоціалізації неповнолітніх засуджених.

Постановка проблеми. Протягом останнього часу спостерігається тенденція зміщення підліткових правопорушень у бік більш тяжких і соціально небезпечних злочинів, у молодіжній субкультурі закріплюється криміногенні цінності й стереотипи поведінки.

Не викликає сумніву думка вітчизняного педагога С. Кушнарєва про те, що неповнолітні належать до найменш захищеної та найбільш уразливої соціальної верстви населення, що пояснюється багатьма соціально-економічними, медичними, психологічними та психофізіологічними проблемами. Він вважає, що проблеми неповнолітніх засуджених значно каталізуються, адже вони пов'язуються з фізичною ізоляцією від суспільства, примусовістю та підконтрольністю утримання в замкненому середовищі, суттєвою обмеженістю в реалізації своїх потреб, немінучими критичними змінами в психічних станах, ослабленістю фізичного здоров'я та підвищеною узалежненістю від соматичних та інфекційних захворювань, типових для місць позбавлення волі [2, 527].

Аналіз актуальних досліджень. Основні питання розвитку пенітенціарної системи стали предметом дослідження дисертаційних робіт низки вітчизняних науковців: Н. Греса, О. Неживець, В. Россіхін, Д. Ягунов.

Актуальність проблеми ресоціалізації підтверджують численними публікаціями у фахових виданнях різного спрямування такі науковці, як: Є. Грищенко, О. Гулак, А. Гусак, О. Караман, К. Марисюк, В. Наливайко, Н. Пісоцька, О. Пташинський, Г. Радов, В. Трубніков, А. Яровий.

Мета статті полягає у з'ясуванні механізмів ресоціалізації неповнолітніх засуджених пенітенціарних закладів України.

Виклад основного матеріалу. Як свідчать результати великої кількості досліджень процесу ресоціалізації, саме поняття є поліфундаментальним, має багатовекторний характер і тривале минуле, але відносно коротку наукову історію. Дослідники вважають, що вперше термін «ресоціалізація» було використано на початку 80-х років ХХ ст. американськими психологами А. Кеннеді й Д. Кербер для визначення

процесу «вторинного» входження індивіда в соціальне середовище (наприклад, за умови звільнення особи з місць позбавлення волі).

Багатовекторність досліджуваного поняття підтверджується наявністю великої кількості (понад 100) визначень терміну «ресоціалізація».

Так, процес ресоціалізації розглядається як на законодавчому, так і на науковому рівнях у багатьох аспектах. Проте слід наголосити на тому, що різні підходи до розуміння цього процесу не є суперечливими, а, навпаки, доповнюють один одного. У результаті аналізу наведених вище точок зору, ми розглядаємо ресоціалізацію як тривалий процес повторної соціалізації в нових, змінених соціальних умовах і обставинах, що спрямований на реінтеграцію особистості в суспільство.

Предметом нашого дослідження є ресоціалізація неповнолітніх засуджених у пенітенціарних закладах. Тому, узагальнивши всі існуючі визначення, ми розуміємо досліджуване поняття як складний процес повторної соціалізації неповнолітнього, в підґрунті якого знаходиться складний комплекс правових, соціально-психологічних, педагогічних, медичних та інших заходів, що спрямовані на нейтралізацію отриманих ним в результаті десоціалізації асоціальних норм, цінностей, негативних ролей, стереотипів поведінки й подальшого відновлення, збереження (або засвоєння вперше) та розвиток позитивних, за оцінкою суспільства, соціальних норм, цінностей, ролей, зв'язків, зразків поведінки, здатності й готовності до залучення після звільнення до умов життя в суспільстві.

Логіка нашого дослідження вимагає з'ясування основних механізмів ресоціалізації неповнолітніх засуджених. Зазначимо, що такими механізмами є: освітня, виховна, психологічна й соціальна робота із засудженими, а також законодавче закріплення права засуджених на ресоціалізацію, які в комплексі повинні забезпечувати досягнення мети ресоціалізації.

Далі дамо характеристику кожного із названих механізмів. Освітня робота із неповнолітніми засудженими полягає в наданні їм загальної середньої, професійно-технічної, а в окремих випадках і вищої освіти. Таку роботу проводять педагогічні працівники загальноосвітньої школи й професійно-технічного училища на території виправного закладу та науково-педагогічний колектив вищого навчального закладу відповідного регіону.

Основними напрямками організації освітньої роботи з неповнолітніми засудженими нами було визначено такі:

– надання базової та повної загальної середньої освіти (діагностика рівня освіти та його відповідності віку, визначеного освітніми стандартами; реалізація Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти в особливих умовах навчання неповнолітніх засуджених на основі розробки адаптивних навчальних планів і програм; організація профільної гуманітарної та природничо-математичної освіти; організація факультативів для поглибленого вивчення загальноосвітніх предметів і підготовки до зовнішнього незалежного оцінювання (ЗНО) знань; організація класів вирівнювання для засуджених, рівень освіти яких не відповідає загальноприйнятому віку, та допоміжних класів для засуджених з вадами фізичного та розумового розвитку; розробка та адаптація наявного інформаційного, наукового та навчально-методичного забезпечення освітнього процесу). У всіх виправних закладах працюють середні загальноосвітні школи. Участь засуджених у навчанні заохочується й ураховується під час оцінки ступеня їх виправлення.

– надання професійно-технічної освіти: (отримання інформації про рід занять і наявність професії до моменту засудження, діагностика професійної спрямованості та бажання отримати професійно-технічну освіту за певною професією; організація професійно-технічної освіти за певними професіями; розробка адаптивних навчальних планів і програм відповідно до Державних стандартів професійно-технічної освіти; створення умов для проходження навчально-виробничих практик і виконання професійних функцій на території виправного закладу; інформаційне, науково-навчально-методичне та матеріально-технічне забезпечення професійно-технічної освіти засуджених). У зв'язку з тим що більшість підлітків, які перебувають у місцях позбавлення волі, не мають професійної освіти, при виправних закладах функціонують професійно-технічні училища, які готують фахівців більше ніж двадцяти робочих спеціальностей, що мають попит на ринку праці.

– надання вищої освіти: (діагностика потенціалу та потреб засуджених в отриманні вищої освіти; організація рекламно-профорієнтаційної роботи ВНЗ спільно з управлінням ДПТС України в конкретній області; реєстрація неповнолітніх засуджених для проходження ЗНО, створення пунктів тестування у виправних закладах на підставі угоди між Українським центром оцінювання якості освіти та ДПТС України; встановлення взаємодії з вищими навчальними закладами щодо прийому та надання вищої освіти засудженим за різними напрямками підготовки; реалізація Державних стандартів вищої освіти за

дистанційною формою відповідно до Положення про дистанційне навчання, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 21.01.2004 р. № 40; розробка та застосування нових форм і методів дистанційного супроводу засуджених у процесі навчання; забезпечення засуджених необхідними засобами навчання; утворення організаційних і матеріально-технічних умов для навчання, проходження навчальних та виробничих практик, державної атестації випускників в умовах колонії тощо.

Другим механізмом ресоціалізації неповнолітніх засуджених є виховна робота з ними в місцях позбавлення волі або виховних колоніях. Така робота здійснюється на основі статей 123, 124, 127, 128 КВК України, «Положення про порядок реалізації у виправних та виховних колоніях програм диференційованого виховного впливу на засуджених до позбавлення волі», затвердженого наказом ДДУПВП від 17.06.2004 р. № 116.

Зауважимо, що виховна робота з неповнолітніми засудженими спрямована на всебічне виховання та розвиток усіх сфер особистості й, передусім, потребнісно-мотиваційної, морально-вольової, творчої та здійснюється всім персоналом виправного закладу, вихователями, інспекторами із фізичного виховання й спорту та зі звільнення.

У чинному кримінально-виконавчому законодавстві нашої країни зазначено, що основним напрямом виховної роботи із засудженими є спеціально організоване всебічне правове, трудове, морально-етичне, художньо-естетичне, фізичне, санітарно-гігієнічне, релігійне виховання. Схарактеризуємо особливості здійснення кожного з напрямів виховної роботи з неповнолітніми засудженими.

Правове виховання передбачає здійснення виховних заходів, які спрямовані на формування в засуджених правильного розуміння призначення та сутності законів, стійкого переконання в необхідності їх дотримання, правомірної поведінки в період відбування покарання та після звільнення. Вихователі виправних закладів пропагують правові знання, роз'яснюють сутність чинних законів України; доводять справедливість і гуманність законів; прищеплюють повагу до законів, вимог режиму, правил внутрішнього розпорядку; сприяють вихованню навичок їх добровільного виконання; знайомлять засуджених із їх обов'язками й правами, роз'яснюють необхідність суворого їх виконання; розвіюють версії про непричетність до злочину та несправедливість кримінального покарання; роз'яснюють принцип незворотності покарання за скоєний злочин.

Трудове виховання неповнолітніх засуджених здійснюється через систему виховних заходів, які передбачають залучення їх до трудової діяльності з метою психологічної, практичної та моральної підготовки до участі в суспільно-корисній праці після звільнення. Серед таких заходів виділяють психологічну підготовку засуджених до суспільно-корисної праці; практичну підготовку засуджених до трудової діяльності; моральну підготовку засуджених до праці.

Морально-етичне виховання засуджених полягає в організації різноманітних виховних заходів, спрямованих на виявлення й нейтралізацію негативних моральних якостей, етичних переконань, поглядів, звичок та прищеплення засудженим загальнолюдських гуманістичних цінностей, ідеалів добра, правди, справедливості, совісті, людської честі.

Художньо-естетичне виховання неповнолітніх засуджених спрямоване на формування творчо-активної особистості, яка спроможна сприймати, усвідомлювати, оцінювати красиве в житті, природі, мистецтві; творити за законами краси.

Фізичне виховання у виправному закладі для неповнолітніх являє собою систему фізкультурно-спортивних і оздоровчих заходів, які проводяться із засудженими з метою укріплення здоров'я, розвитку фізичних сил і морально-вольових якостей, підтримки здорового способу життя, профілактики захворювань. Цю мету можна досягти завдяки розвитку фізичної сили й витривалості в процесі заняття фізичною культурою; удосконаленню спортивних досягнень у певних видах спорту; формуванню переконання в дотриманні здорового способу життя; вихованню морально-вольових якостей під час змагань різного рівня.

Санітарно-гігієнічне виховання здійснює виховний вплив, спрямований на підвищення санітарно-гігієнічної культури осіб, позбавлених волі, прищеплення їм санітарно-гігієнічних навичок в побуті, на виробництві з метою попередження інфекційних захворювань, через санітарно-гігієнічну просвіту; пропаганду санітарно-гігієнічних знань, умінь серед різних груп засуджених; прищеплення всім засудженим навичок дотримання санітарно-гігієнічних норм і правил.

Релігійне виховання впливає на людину з метою засвоєння основних законів релігійної моралі та ставлення до життя відповідно до релігійних принципів, запобігання морально-психологічній деформації особистості засудженого, формування таких моральних почуттів, як милосердя, співпереживання, добропорядність, ввічливе ставлення до людей тощо.

Таким чином, виховна робота з неповнолітніми засудженими має здійснюватися комплексно, включати в себе різноманітні засоби й методи впливу і спрямовані на соціальну реабілітацію підлітків. Крім того виховний процес у виправних закладах вимагає міждисциплінарного підходу, спільних зусиль учителів, майстрів професійного навчання, вихователів, психологів, соціальних педагогів на основі знання вікових особливостей підлітків, що дозволяє створити необхідні умови для розумового, духовного, морального, психологічного, фізичного розвитку засуджених, формування в них мотивації участі в суспільно-корисній діяльності, патріотизму й громадянської свідомості, забезпечуючи зміну світогляду засуджених, ґрунтуючись на гуманному ставленні до засуджених у поєднанні з високим рівнем вимогливості, притягнення підлітків до суспільно-корисної діяльності в колективі.

Наступним механізмом ресоціалізації неповнолітніх засуджених, як ми вже зазначали вище, є психологічна робота із засудженими. Цілями такої роботи називають:

- 1) психологічне забезпечення процесу ресоціалізації засуджених;
- 2) підвищення психологічної компетентності персоналу.

До провідних напрямів психологічної роботи з неповнолітніми засудженими у виправних закладах належать психодіагностика, психопрофілактика, психокорекція, психоконсультація, психологічна просвіта. Психологічну сторону ресоціалізації проводить психолог установи виконання покарань.

Розглянемо четвертий механізм ресоціалізації неповнолітніх засуджених у пенітенціарній системі нашої країни нами визначено соціальну роботу.

Соціальну роботу з неповнолітніми засудженими здійснюють персонал виправного закладу та представники державних і недержавних органів, установ, організацій ресоціалізуючого середовища навколо виправного закладу.

Під метою соціальної роботи з неповнолітніми засудженими в пенітенціарному закладі розуміють організацію взаємодії та співпраці між суб'єктами соціально-педагогічної роботи виправного закладу й соціального середовища регіону та громади і на цій основі соціальний розвиток особистості неповнолітнього засудженого, що включає відновлення (або ж встановлення) соціального статусу, сімейних і корисних соціальних зв'язків, утворення умов для побутового та трудового влаштування після звільнення, інтеграції в суспільство повноправним громадянином.

Соціальна робота з неповнолітніми засудженими в пенітенціарному закладі полягає в паспортизації виправного закладу та соціального середовища громади й регіону для визначення їх ресоціалізуючого потенціалу; спільному плануванні й організації соціально-педагогічної роботи із засудженими на основі взаємодії між суб'єктами виправного закладу та ресоціалізуючого середовища як у пенітенціарний, так і постпенітенціарний періоди; установленні зворотного зв'язку та контролю діяльності суб'єктів соціально-педагогічної роботи в період пост пенітенціарної ресоціалізації неповнолітніх.

І, нарешті, останній механізм ресоціалізації неповнолітніх засуджених – законодавче закріплення права засуджених на ресоціалізацію, на основі якого повинен будуватися їх правовий статус. На думку вітчизняного дослідника Д. Ягунова, відповідно до цього права держава має визнати за собою обов'язок щодо його реалізації і створювати відповідні управлінські механізми для надання соціальних послуг, які, у свою чергу, повинні мати індивідуальний, а не колективний характер. Державна соціальна політика відносно засуджених повинна розглядатися як єдиний комплексний напрямок діяльності, відповідальність за здійснення якої має бути покладений на спеціалізовані органи державного управління [3, 16].

З метою вирішення багатьох проблем державного управління пенітенціарною системою України важливе прийняття двох якісно нових нормативних актів стосовно: 1) затвердження концепції соціальної роботи з засудженими; 2) закріплення статусу спеціалізованої автономної управлінської структури, на яку б покладался обов'язок надавати соціальні послуги засудженим як у період покарання, так і після його відбування [3, 17].

Крім того зауважимо, що в сучасних умовах підвищення результативності та якості процесів виховання й ресоціалізації неможливо без їх технологізації. Тобто ще одним механізмом ресоціалізації неповнолітніх засуджених у пенітенціарних закладах є застосування технології виправлення, педагогічних і адаптаційних технологій.

Виходячи із загальних методологічних положень під технологією ресоціалізації неповнолітніх злочинців російський дослідник Л. Ковтуненко розуміє систему науково обґрунтованих форм, методів, прийомів і засобів виправлення, адекватних цілям, змісту та результатів виправлення, що забезпечує цілеспрямовану й послідовну реалізацію на практиці заздалегідь спроектованого процесу ресоціалізації та управління цим процесом [1, 35].

Технології ресоціалізації неповнолітніх засуджених також називають технологіями виховання, соціально-педагогічними технологіями виправлення. Дослідник зазначає, що під технологією ресоціалізації слід розуміти сукупність соціальних і педагогічних засобів, що забезпечують найбільш ефективно виправлення неповнолітніх засуджених.

Технологізація виправного процесу полягає, передусім, у створенні соціально-педагогічної системи пенітенціарної установи.

У результаті аналізу наукової літератури ми з'ясували, що в технології ресоціалізації неповнолітніх засуджених виділяють процеси діагностування, оцінювання, прогнозування, моделювання, програмування, планування, способи включення неповнолітнього в процеси виправлення й ресоціалізації.

Використання педагогічних технологій є основою успішної ресоціалізації засудженого в суспільстві.

Загальновідомим фактом є те, що процес ресоціалізації неповнолітніх правопорушників передбачає переорієнтацію їх асоціальної спрямованості, формування ціннісно-нормативних уявлень і відповідних їм навичок соціальної поведінки, формування соціального статусу колишнього правопорушника і здібності саморегуляції своєї поведінки з позиції загальнолюдських етичних норм і цінностей. Для здійснення процесу ресоціалізації особистості неповнолітніх правопорушників, які перебувають у виправних установах закритого типу ефективним є застосування адаптаційних технологій і програм супроводу.

Отже, з урахуванням усього вище сказаного основною метою ресоціалізації засуджених неповнолітніх є збереження їх здоров'я, гідності, формування в них почуття відповідальності й навичок, що сприяють поверненню в суспільство, виконанню після звільнення вимог законів, самостійному задоволенню ними життєвих потреб.

Для досягнення зазначеної мети у виправних закладах доцільно використовувати комплексну систему заходів, спрямованих на:

- забезпечення умов життя засуджених, які б відповідали й не принижували їх людську гідність й норми, прийняті в суспільстві;
- підтримку й розвиток у неповнолітніх засуджених почуття самоповаги за допомогою зведення до мінімуму негативних наслідків позбавлення волі та різниці між життям в ув'язненні й на волі;
- підтримку й зміцнення соціально корисних зв'язків із рідними та громадськістю в інтересах засуджених і їх сімей;

– забезпечення підвищення освітнього рівня й отримання професійних навичок, надання можливості розвитку вмінь і здібностей, які допоможуть підліткам успішно включитися в життя суспільства після звільнення.

Зазначена система містить необхідні механізми виховного, просвітницького, морального, духовного й фізичного розвитку відповідно до потреб індивідуального виправного впливу на засуджених.

Висновки. Таким чином, у результаті вивчення та аналізу наукових матеріалів було з'ясовано, що ресоціалізація – тривалий процес повторної соціалізації в нових, змінених соціальних умовах і обставинах, що спрямований на реінтеграцію особистості в суспільство. Ресоціалізацію неповнолітнього засудженого в пенітенціарному закладі розуміємо як складний процес повторної соціалізації неповнолітнього, в підґрунті якого знаходиться складний комплекс правових, соціально-психологічних, педагогічних, медичних та інших заходів, що спрямовані на нейтралізацію отриманих ним в результаті десоціалізації асоціальних норм, цінностей, негативних ролей, стереотипів поведінки й подальшого відновлення, збереження (або засвоєння вперше) та розвиток позитивних, за оцінкою суспільства, соціальних норм, цінностей, ролей, зв'язків, зразків поведінки, здатності й готовності до залучення після звільнення до умов життя в суспільстві.

Установлено, що механізмами ресоціалізації неповнолітніх засуджених у пенітенціарних закладах є: освітня, виховна, психологічна й соціальна робота із засудженими та законодавче закріплення права засуджених на ресоціалізацію.

Подальші перспективи дослідження. Проведене дослідження не вичерпує всіх аспектів окресленої проблеми. На подальше вивчення заслуговують узагальнення перспективного зарубіжного досвіду розроблення механізмів ресоціалізації неповнолітніх засуджених у пенітенціарних закладах.

ЛІТЕРАТУРА

1. Ковтуненко Л. В. Особенности технологи и ресоциализации несовершеннолетних осужденных в педагогической бреше воспитательного центра / Л. В. Ковтуненко // ИнВестРегион. – 2013. – № 1. – С. 34–41.
2. Кушнар'ов С. В. Концептуальні підходи до проблеми ресоціалізації неповнолітніх засуджених / С. В. Кушнар'ов // Державна пенітенціарна служба України: історія, сьогодення та перспективи розвитку у світлі міжнародних пенітенціарних стандартів та Концепції державної політики у сфері реформування Державної кримінально-виконавчої служби України, затвердженої Указом Президента України від 8 листопада 2012 року № 631 : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 28-29 берез. 2013 р.). – К. : Державна пенітенціарна служба України, 2013. – С. 526–528.

3. Ягунов Д. В. Державне управління пенітенціарною системою України: механізми ре соціалізації засуджених : автореф. дис. ... канд. наук держ. упр. : спец. 25.00.02 «Механізми державного управління» / Д. В. Ягунов. – Одеса, 2004. – 21 с.

РЕЗЮМЕ

Чистякова И. А. Особенности ресоциализации несовершеннолетних осужденных в условиях пенитенциарной системы Украины.

В статье представлены определения понятий «ресоциализация», «ресоциализация несовершеннолетнего осужденного в пенитенциарном учреждении». Выяснены механизмы ресоциализации несовершеннолетних осужденных пенитенциарных учреждений Украины. Установлено, что такими механизмами являются: образовательная, воспитательная, психологическая и социальная работа с несовершеннолетними и законодательное закрепление права осужденных на ресоциализацию. Освещены основные направления организации образовательной работы с несовершеннолетними: предоставление базового и полного общего среднего образования, предоставление профессионально-технического образования, предоставление высшего образования. Отмечено, что воспитательная работа с несовершеннолетними осужденными направлена на всестороннее воспитание и развитие всех сфер личности. Выделены основные направления психологической работы с несовершеннолетними осужденными в исправительных учреждениях: психодиагностика, психопрофилактика, психокоррекция, психоконсультация, психологическое просвещение. Проанализированы особенности социальной работы с несовершеннолетними осужденными в пенитенциарном учреждении. Последним механизмом ресоциализации несовершеннолетних осужденных – законодательное закрепление права осужденных на ресоциализацию, на основе которого должен строиться их правовой статус.

Ключевые слова: ресоциализация, ресоциализация несовершеннолетних осужденных, пенитенциарное учреждение, механизмы ресоциализации несовершеннолетних осужденных.

SUMMARY

Chystyakova I. The features of resocialization of juvenile convicts in prison conditions of Ukraine.

The concepts of «resocialization», «resocialization of juvenile convicts in penal institutions» are defined in the article. The author of the article understands the concept as a complex process of resocialization of minors, which is the basis of a complex set of legal, social, psychological, educational, medical and other measures aimed at counteracting to him by desocialization antisocial norms, values negative roles, behavior and subsequent recovery, (or mastering the first time) and the development of positive, according to society, social norms, values roles, relationships, patterns of behavior, ability and willingness to engage after release to the conditions of life in society.

The mechanisms resocialization of juvenile offenders in prisons in Ukraine is established that such mechanisms are: education, educational, psychological and social work with convicts and legislative strengthening the rights of prisoners to re-socialization. The basic directions of educational work with juvenile delinquents: the provision of basic and secondary education , technical and vocational education and higher education. Indicated that educational work with juvenile delinquents focused on comprehensive training and development in all spheres of the individual. Singled out key areas of psychological work

with juvenile inmates in correctional facilities: psychodiagnostics, psychoprophylaxis, correction, psyhokonsultatsiya, psychological education. The features of social work with young prisoners in penal institutions. The latter mechanism resocialization of juvenile offenders – legislative strengthening the rights of prisoners to resocialization on which has built their legal status.

In modern conditions, improving efficiency and quality of education and resocialization process is impossible without them technologizing. That is another mechanism resocialization of juvenile convicts in penitentiaries is the correct application of technology, educational and adaptive technologies. In technology resocialization of juvenile convicts isolated processes of diagnosis, evaluation, forecasting, modeling, programming, planning ways to incorporate minor corrections in processes and resocialization.

Key words: *resocialization, resocialization of juvenile offenders, penal institutions, mechanisms resocialization of juvenile offenders.*